

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

Előfizetési árak:

Egész évre 12 kor., fél évre 6 korona
negyed évre 3 kor.

POLITIKAI NAPILAP

MEGJELENIK NAPONKINT REGGEL, KIVÉVE HÉTFON.

Szerkesztőség és kiadóhivatal

KLADEK és HAMBURGER könyvnyomdája
Batthyány-utca 5. sz.

A királyság vagy az alkotmányosság halála.

A Budapesti Hirlap, az az egyetlen tekintélyes lap, amely Apponyi Albert gróf nagyságát majdnem feltétlenül elszokta ismerni. Bizonyára épen ezért mindenki kíváncsian leste a tekintélyes lap véleményét Apponyi Albert gróf állásfoglalására vonatkozólag.

És ez a vélemény nem is késett. A lap elítélte Apponyi Albert grófnak azt a véleményét, hogy öfelsége ne szentesítse a kormány által eléje terjesztett azon javaslatokat, melyek érvénytelen képviselői határozatok alapján terjesztetnek eléje.

Sajátságos Apponyi Albert grófnak az a véleménye, melylyel a saját véleményét a királyra akarja októrajálni, különösen sajátságos akkor, amikor kijelenti, hogy az ő általa kontemplált dolog fölötté aggályos, sőt olyan, aminőre eddig precedens nem volt.

De most megteremtené ezen precedenst, mert benne a mai kormány ellen fegyvert lát. Megteremtené, elfelejtve azt, hogy az oknélküli obstrukció Tiszát is olyan lépésre készítette, amelyet ő aggályosnak látott, de amely az egyetlen eszköz volt, hogy a parlament munkaképessége biztosíttassék, s mely nélkül a parlamenti küzdelmünket az ellenzék egyéni rokonszenvének vagy ellenszenvének az érvényesítésére akarta csak használni. Még tehát Tiszának az ellenzék által megteremtett kényszerhelyzetben a nemzet javára elkerülhetetlenül szükséges lépését elítéli, addig ő talán csak egyéni szempontból, magát a királyt óhajtáná oly tette birni, amelyet ő maga is aggályosnak lát.

Ebben Apponyi Albert gróf úgy tévedhetett, mint ahogyan tévedett akkor, amikor a ház-

szabályok revíziójának szükségességét hangoztatva s tudva azt, hogy az ellenzék még csak a parlamenti bizottság kiküldését sem akarja, s így erőszakkal lehetlenné teszi az esetleges előzetes pártközi megállapodásokat is, az ellenzékkel szövetkezett, szövetkezett azon ellenzékkel, mely az ő elvét is megobstruálná a legközelebb kinálkozó alkalommal.

Sőt még ezzel a szövetkezéssel sem érte be, hanem a közjogi ellenzéknek készségesen ajánlkozott, hogy elkíséri minden kortes népgyűlésre.

A nagy embernek is megvannak a tévedései, de ez a tévedés olyan óriási nagyságoknál, olyan nagy szellemeknél, mint Apponyi Albert, egészen más elbirálás alá esik, mint Lengyel Zoltán, vagy Papp Zoltán, vagy akár Kossuth Ferenc tévedése is. Erre lehet alkalmazni Fourger francia miniszternek szállóigévé vált mondatát, hogy az elkövetett tévedés több a bűnnél is, hiába, nagy hiba, melyet helyrehozni még a nyugalom után áhító lelkek feltüzelésével sem lehet, nem lehet helyre hozni azzal, ha Szabadkára eljön Mukits Simon mellett orátoroskodni.

Ez az igazságot nem fogja megváltoztatni soha. Méltán írhatta tehát róla a Budapesti Hirlap mai számában a következőket:

„Azt tartjuk, hogy az ő álláspontja a harcban oly fegyver, melylyel hamarabb megsebzí, a ki forgatja magát, mint ellenfelet. Minden csinynek és hamiságnak, a mit ki lehet találni s el lehet követni, van korrektívuma: az ellenzék, a nyilvánosság és az az intézmény, amely ő felsége nevében ítél. Egy dolognak nincsen korrektívuma: ha a törvényhozás két faktorának jogkörét összezavarjuk, — egyiket a másik felett birónak

teszszük. Ennek még a látszata is veszedelem, gyakorlata pedig halál. Vagy az alkotmányosságnak, vagy a királyságnak a halála.“

Apponyinak tehát csak választatnia kell, a királyság, vagy az — alkotmányosság halálát akarja-e?

Az ellenzéki terrorizmus sirásója volt még mindig az alkotmányoknak.

Politikai viharok.

Két hatalmas tábor áll szemközt egymással. Kérlelhetetlen ellenségek. A látszat legalább e mellett szól. Már folyik az előcsatározás, folyik a felvilágosító szó az egyik, az izgatató felhívás a másik oldalon. Két hatalmas alak bontakozik ki ezekben az előkészületekben. Az egyikről régen tudtuk, hogy az táborának nagy tehetségekké megáldott és tehetségeire nézve az ellenfél által is kimondottan elismert, (Kossuth Ferenc mondta) lángelméjű, nemzete, hazája érdekében fanatikussá vált vezéralakja: Tisza István; — a másikkól csak most tudjuk meg, hogy vezére akar lenni a szövetkezett ellenzéknek, aki saját magáról mondja, hogy most érzi magát csak pályája kezdetén, a kiról pedig már mindenki azt hitte, hogy elérte pályája legmagasabb fokát, melytől csak egy lépés választja el a politikust a miniszterelnöki állástól. Multjában nemes gondolkozású, ideális felfogású, fényes elméjű, aranyszájú, lánglelkű szónok, kinek szavát — nemcsak zengzetessége, hanem okossága, tartalmas volta miatt is, áhitattal hallgatta az egész ország.

És ezt most letagadja; — tagadásba veszi egész multját; — nincs más vágya, mint — Lengyel Zoltán vagy Mukits Simon módjára — kezdő politikusként, népgyűlési vezérszónoknak, véresszájú agitátornak beállani. — Am, cselekedjék nemes belátása szerint, hiszen tudjuk, hogy: ki mint vet, úgy arat. Egy látszik csak bizonyosnak, hogy a régi két ellenfél már régóta várja, hogy egymáson megtorolja a régi csapásokat. Annak idején a fiatal Apponyi állott szemben az öreg Tiszával; most a fiatal Tisza került szembe az öreg, de fiatalság után vágyódó Apponyival.

A küzdelem végre előttünk nem

kétséges: ebből csak egy kerülhet ki győztesen, a nemzet érdeke. Ezt az érdeket pedig — sokszor fejtettük ki ebbeli nézetünket — senki sem szolgálja hivebben, mint az, aki a munkamegakasztás helyett a munkát, gyerekjáték helyett férfias cselekedetet akar; az, aki a törvényhozás és a törvényhozó alkotmányos kötelességét törvények hozatalában és nem a törvényhozás megátlásában találja; az, aki alkotmányos kötelességét teljesíteni is akarja.

És — bár ők, a kik kisdéd játékaikkal mulattatják magukat és mulatják el az ország drága idejét (nem akarom mondani: pénzét) — ennek teljes tudatában vannak — mégis viharzik mindenütt a politikai felszín. Vagy csak művihar az egész? — a hol szél és vihar helyét a kovácsműhely fuvója foglalja el, a hol a sűrű havazást a liszt helyettesíti?

És nincs-e igazunk, ha ez utóbbi felfogás felé hajlunk, mikor azt látjuk, hogy a vidéki ujságok hasábjain is már megjelenik a műviharzás vezércikkek és álhírek alakjában; mikor az ujságokban rendszerint megnyilatkozni szokott közvélemény a „Magyarország“ szerkesztőségi asztala mellől gyártatik; mikor a „Bácskai Hirlap“ is már napok óta a „szövetkezett ellenzék sajtóügyi bizottsága mint szövetkezet“ be nem jegyzett cég gyarából szállított öles kutyanyelveket reprodukál?!

Szegénységi bizonyítvány ez mindenképen! Olyan szegény-e a szövetkezett ellenzék álláspontja és oly gyenge lábón áll az állítólag mellette megnyilatkozott közvélemény, hogy annak preparálására nem elegendő a vidéki önálló, független sajtó sem?

És ugyan igazán azt hiszik, hogy egy Bartha Miklós, Pap Zoltán, Lovász Márton et. comp. politikai nézeteit már nem eléggé ismerjük és hogy nem elégette már meg az ország az ő működésüket az általuk cirkuszszá átalakított parlamentben, hogy a még romlatlan vidéki levegő megmételvezését is — szükségesnek tartják?

Engem nem az ujságírói dicsőség utáni vágy ösztökélt ezen megjegyzéseim közzétételére. Sem ilyen, sem politikai babérokra nem vágyódom, véleményemben ezekben a dolgokban magam sem tulajdonítok pehelynyi súlyt sem, de a józólés parancsolta szükség készítetett arra, hogy a bácskai olvasóközönséget egy kissé nagyobb ovatosságra intsem, nehogy

LEVÉLPAPIROK

NÉVJEGYEK

FALRAGASZOK

MEGHIVÓK

LEVÉLBORITÉKOK

Jutányos árban
csinos kivitelben
készíti

Kladek és Hamburger könyvnyomdája

Szabadkán
Batthyány-utca
3. szám.

egykönnyen felüljön azoknak a fővárosban gyártott cikkeknek.

Ezeknek az uraknak az újságírása nem a szabad sajtó szabad véleménynyilvánítása többé, az ilyen sajtótermékek szimbóluma nem a magasban szárnyaló sas, nem a nyílroptú sólyom, a melyel szabadsága határait a saját szabadsága vonja meg, — hanem a sunyi, az allattomos a betolakodó veréb a jelképe, a mely ott ólálkodik az asztalok mellett, hogy titkon elcsipje a morzsát a szegények asztaláról.

Micsodák a kik így kezelik a legnemesebb fegyvert, a tollat!

Óvakodjunk tőlük!

Füredi Jákó.

BAJAI HIREK.

— Saját tudósítónktól. —

Baja, dec. 1.

A bajai érdekek mellőzése.

— Miniszteri leirat a baja-báttaszéki hid ügyében —

(S. Z.) Napokkal ezelőtt közöltük már *Baja város polgárságával megbízható értesülés alapján azt a kedvezőtlen hírt, hogy a baja-báttaszéki vasúti hid kiépítésével ami legfőbb vágyunk, nem válik valóra.*

Keserű humorral jegyeztük meg akkor, hogy ez országos fontosságú gazdasági kérdés realizálásával Baja városa bizony nem nyer sokkal többet, minthogy „fütyül majd neki a vonat” napjában vagy huszszor, de a közúti hid mellőzése folytán e város kereskedelme és ipara továbbra is tengődni fog a stagnáció utvesztőjében.

A bajai függetlenségi vezérek nagy garral szeretik hirdetni, hogy ezt a hidat *Rujk* Aladár képviselő egyetlen interpellációja vitte a megvalósulás útjára. Hát legyen az ő akarata szerint. Am hangoztassák, hogy a szabadelvű párt huszonötösztendő agilitása hiábavaló volt, és hogy az ő rövidéletű érájuk van hivatva »boldogítani» ezt a várost.

A józan polgárság — reméljük — tisztán fog látni ebben a dologban és az alább közölt kormányleiratból bölcsen fogja kiolvasni azt, hogy ha a mi iparosaink pár ellenzékieskedő ember szereplési vágya miatt nem játszották volna el a kormánynak egyedül üdvözítő jóindulatát, úgy bizonyára másként dőlt volna el ez a három évtized óta vajdó nagy kérdés és valószínűleg nem a mi specialis érdekeink teljes mellőzésével építenék ki most a rég sóvárgott hidat.

Megcsillan különben a ministeri írásban halvány reménye egy szebb jövőnek, jeléül, hogy az ország minden atomjának gazdasági érdekeiért sikra szálló kormány mégsem feledkezett meg rólunk teljesen. Megkapjuk a közúti hidat is — így szól hozzánk a leirat, ha lesz reá fedezet az állam kasszában. És higyjék meg polgártársaink, hogy lesz ott fedezet, ha megreparáljuk a politikai hitvallásunkon ejtett csorbát, ha a város jövő fejlődése érdekében visszatérünk a szabadelvű kormányozmék révébe.

Kivánatos szegény városunk boldogulása kedvéért, hogy úgy legyen. A kereskedelemügyi minister leirata egyébként így szól:

„Azon kérelem, hogy a Dunán építendő vasúti hid hídfői és pillérei akként építtessenek meg, miszerint azon a közúti közlekedést közvetítő hidszerkezet is elhelyezhető legyen, figyelemben nem részeseülhetett, mert a vonatkozólag megejtett számítások

azt eredményezték, hogy a bajai vasúti hiddal közös hídfőkön és pilléreken létesítendő hid a kiépítendő utrészekkel és ártéri hidakkal együtt legalább is 1.000.000 koronával több költséget igényelne, mint egy megfelelő helyen, kizárólag a közúti forgalom céljaira építendő közúti hid.

Erre való tekintettel és mert a vasutól független közúti hid forgalmi szempontból is előnyösebb, a város kérelmét el kellett ejteni és az itt szóba jövő közúti közlekedési érdekek kelégitését arra az időre kellett halasztani, midőn a szükséges költségfedezet a törvényhozás elhatározása folytán egy külön közúti hid létesítésére rendelkezésre állanak.

Azon további kérelmet, hogy a vasutvonal 22/23 szelvényei közt egy megállóhely létesíttessék, Baja állomás közelségére való tekintettel figyelembe szintén nem vehettem.”

Tüzeset. Tegnap délután 3 órakor kigyulladt Zivillinger Salamon bajai kereskedő üzleti raktára, mely mint mintegy másfélórai égés után csaknem teljesen elpusztult. A tüzoltóság erélyes közbelépésére lokalizálta a tüzet, mielőtt az továbbterjedhetett volna.

— **A baja-szentistváni gyógyszerár** hir szerint — január hó 1-sején adatik át a forgalomnak.

Politikai mozgalmak.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, dec. 1.

A mai napnak politikai eseménye Tisza István gróf kormányelnök győri beszéde, a melynek határáról és érdeméről távirati tudósításaink számolnak be. A mi azonban történt a politikában csupa hangulat és a helyzet megváltoztatására súlylyal aligha bír.

Érdekes jelenség, hogy az osztrák lapok közül az egyetlen egy „Zeit” című újságot mindmegannyi a magyar kormány és a parlamenti többség álláspontját vallja és nem tesz ebben különbséget az osztrák klerikális sajtó sem.

De Tisza István gróf eljárását pártolja a magyar szerbek egyik legtekintélyesebb lapja a Zimonyban megjelenő „Náradnoszt” című újság is. Nagy meglepéssel szól Tisza grófnak arról a lépéséről, a melylyel véget vetett az eddigi parlamenti anarchiának. — Az ellenzék — úgy mond — a házszabályokat nem alkalmazta rendes parlamenti szokás szerint hanem azok védelme alatt valóban tönkre tette a magyar parlamentarizmust teljes preztizsáját.

A mit az ellenzék művelt, a terrorizmus és a parlamenti forradalom jellegével bírt. Ha a kormány tovább tűrte volna ezt az anarkikus állapotot, az ország a teljes anarchiában merült volna el. Lengyelország példájára. Tisza István gróf miniszterelnök és pártja megmentette az országot a legnagyobb veszedelemtől.

Sokkal érdekesebbnek is a Lembergben megjelenő »Dziennik Polak» A kormánypártból kiléptek — úgy mond — Andrassy Gyula gróf és Széll Kálmán, valamint hivi. Ez annál inkább is különös, mert hiszen az, ami Magyarországon most történik, természetes folyománya a nevezett államférfiak politikájának. Hiszen ismeretes dolog, hogy Széll Kálmán tette volt lehetetlenné, hogy Tisza Kálmán törvényjavaslata a Bánffy-kormány és a parlamenti többség biztosítására létre jöhessen. Annak idején Széll Kálmán lett a

miniszterelnök és azt a bülnös parlament elvet rendszeresítette, hogy a többség támogatásával a kisebbség érdekei javára kormányozott. Ime most az ifjabb Tiszának jutott az az óriási feladat, hogy a magyar parlamentarizmust a rendes kerékvágásba terelje és kiküszöbölje Széll parlamentáris elvét, amely szerint a többség palástja alatt a kisebbség kormányozott.

Beöthy Ákos meghalt.

A magyar közéletnek gyásza van ismét. Politikai életünknek egy markáns alakja, bessenyei és örvendi Beöthy Ákos az elmúlt éjjel fél 1 órakor Erzsébet-körut 50-ik szám alatt levő lakásán meghalt. Halála igen váratlanul következett be, noha régóta betegeskedett. Még a tegnapi napon egy nyílt levele jelent meg a lapokban a helyzetről s éjjel hirtelen kidöntötte őt a halál az élők sorából.

Egy kombattáns politikussal szegényebb politikai közéletünk. Erős, öntudatos egyéniség volt, aki mindig a maga útján járt; sohasem tudta egyéniségét alávetni kicsinyes érdekeknek, de nagy pártfegyelmeknek sem.

Annak idejében, amikor gróf Apponyi Albert és pártja belépett a kormánypártba, ő volt az egyetlen, aki nem követte egykori pártvezérét és pártját, hanem pártokon kívül maradt. Szavának mindig súlya volt valahányszor felszólt a napi politikai kérdésekben. Azonkívül egyike volt a legképzettebb magyar képviselőknek. Különösen az angol viszonyokat tanulmányozta.

A magyar közjogot kevés képviselő ismerte úgy, mint ő. Ezek az ismeretek legutóbb megjelent könyvében, amelynek két kötete jelent meg, kifejezésre is jutottak. Politikai felfogása és meggyőződése közel hozták őt a függetlenségi és 48-as párthoz anélkül, hogy a pártba belépett volna.

Legutóbb Kassa város képviselője volt. Politikai pályáját 1872-ben kezdte, amikor Deák párti programmal választották meg és a Sennyei-féle frakcióhoz csatlakozott, később pedig a nemzeti párt tagja lett.

Beöthy Ákos a tegnapi napot vidáman, jó hangulatban töltötte. Este kilenc órakor feküdt le és tízeketig nyugodtan aludt. Akkor felkelt és orrvérzésről panaszkodott.

Csáky grófnő urasszony, Beöthy Ákos huga, aki évek óta vezette a Beöthy háztartását, azonnal orvosért küldött. Az egyik kis inas, dr. Tlum orvost csöngette fel, aki a szomszédos házban lakik. Az orvos elállította az orrvérzést, de később újra kitört, száján, fülén, orrán folyt a vér.

Fél egy órára már nem volt élet Beöthy Ákosban. Az orvos konstata, hogy elvérz tt.

Betegágya körül két huga, Zámory bárónő és Csáky grófnő zokogott.

Reggelre megjelentek a gyászruhás szolgák, akik hozzáfogtak a ravatal felállításához.

A temetése vásárnap délután 3 órakor lesz.

Tisza István Győrött.

(Saját tudósítónktól.)

Budapest, dec. 1.

Tisza miniszterelnök ma reggel számos szabadelvűpárti képviselő kíséretében Győvbe utazott. Komáromi pályaudvaron komáromi szabadelvűpárt nagy lelkesedéssel üdvözölte,

Győrött óriási tömeg várta a vendégeket, kik hosszú kocsisorban bevonultak fellobogózott városba, hol délben a zsufolásig megtelt Vigadó nagytermében győri szabadelvű párt elnökének udvözlő beszédére válaszul Tisza nagy beszédet mondott, visszaemlékezve parlamentarizmus történetére, majd utóbbi időben előfordult szomorú eseményekkel foglalkozott.

Megemlített a vesztegetési affért is majd többi botrányos dolgokat melyeknek ugymond véget kellett volna vetni és e célból minden becstelenségen gondolkozó hazafinak vállvetve kellett volna közreműködni. Majd kijelenti, hogy a házszabályrevízió terve nem jött váratlanul, mert ő többször hangoztatta, hogy a legelső nyugodt pillanatot fel fogja használni a házszabályrevízióra.

Igen sajnálja, hogy ellenzék eljárása őt erélyes lépésre kényszeríti. Minden erejével teljesíteni fogja kötelességét. Számít a nemzet támogatására. Miniszterelnöki beszédét percekig tapsolták, nagy óvációkban részesítették.

A jegyzők egyesületéből.

Bács-Bodrogh vármegye jegyzői egyesülete 1904. évi december hó 3-án d. e. félkilenczkor Zomborban a vármegye kis tanácsstermében, rendkívüli közgyűlést tart.

Tárgysorozat:

1. Elnöki jelenték.
2. Faller Alajos egyesületi főjegyző lemondása, és ezen állásnak választás útján való betöltése.
3. D. M. K. meghívása, Temesváron dec. hó 11-én tartandó közgyűlésére.
4. Pályadíjak kifizetése.
5. özv. Kábat Mártonné és özv. Hollosi Jánosné, jegyzői özvegyek, segély iránti kérvénye.
6. A nyugta díjellenőrző választmányba 3 évre 11 tagnak a megválasztása.
7. Behajthatlan tagdíjak törlése.
8. Indítványok.

HIREK.

TÁJÉKOZTATO.

Szabadkai közkönyvtár és muzeum. Nyitva szerdán és szombaton délután 3-tól 5-ig Vasárnap déle 5-től 9-től 12-ig.

hálja a Szarvasban.

December 4. Izr. öns. és gyámolító egylet

han ka estélye.

December 4. A báró Hirsch egylet közgyűlése a Pest szállodában.

December 4. A szabómnkások tombola estélye a szarvas vendéglőben.

— **Uj árvaszéki előadó.** Dr. Joó Aurél tb. főjegyzőt Dr. Biró Károly polgármester a beteg Pertich János helyére árvaszéki előadóvá helyettesítette. Dr. Joó immár a második előkelő polgára városunknak, aki munkaerejét a jelenlegi hatóságnak tiszteletből bocsájtja rendelkezésére. Az árvaszék új előadója ma tette le a hivatali esküt a város tanácsa előtt.

— **Egyházmegyei hir.** Az ujvidéki r. kath. plébániára Tullinger Ferenc segédlelkézt ideigl. adminisztrátorra nevezte ki az érseki hatóság.

— **Uj színházi orvos.** Dr. Patek Jenő, a szabadkai színháznak 25

éven át működött orvosa ezen tiszt-ségéről lemondott. Pesti szinigazgató dr. Fries József gyakorló orvost kérte föl az orvosi teendőik végzésére.

— **Ünnepi istentisztelet.** Izraelita polgártársaink Chanuka ünnepe holnap este veszi kezdetét és nyolc napig fog tartani. Az ünnep előestéje alkalmából holnap délután az izr. templomban ünnepi istentisztelet fog tartatni, amelyen dr. Singer Bernát főrabbi fog nagyszabású hitszónoklatot mondani.

— **Megyei bizottsági tagok.** — Bács-Bodrog megye törvényhatósági bizottságának a f. év végével megüresedő tagsági helyeit december 7-én töltik be választás útján. Eddig még csekély érdeklődés mutatkozik a választás iránt.

— **Bankett.** A budapesti „Bácsmegyei kör“ f. hó 26-án szombaton este lakomát rendezett kiváló földie dr. Molnár Gyula tiszteletére, abból az alkalmából hogy a „Névtelen hősök“ című drámájával pályadíjat nyert. Az első felkőszöntőt dr. Tatits Péter az egyet alelnöke tartotta, azonkívül is számos lelkes tósztot mondtak az ünnepeltre. A társaság a lelelkesebb hangulatban maradt együtt a késő éjjeli órákig.

— **A bíró lakodalma.** Beck Mátyás kunbajai közs. bíró leánya f. hó 24-én esküdt örök hűséget Néznér Istvánnak, a falu egyik legtehetősebb legényének. Persze volt szörnyű, bőséges áldomás. No de kellett is a nagy csapat népek! A lakodalmi tort három hizlalt tinó s ugyanannyi kövér sertés fizette meg keserű halállal. A lakodalmas nép a szárnyasokban is iszonyu pusztitást vitt végbe. Bekebeleztek körülbelül 50 libát s 298 fiatal tyukot, egyben alaposan tönkre tettek egy jövendő baromfi nemzedéket, mert csupán a levestésztaához 700 darab tojást gyurtak fel. A sok zepediben s walzerben kiszáradt torkokat negyven akó bor öntözgette, míg a hazai szódagyártás dicsőségére 500 üveg szikvizet fogyasztottak el. A hatalmas lakzi négy napig tartott s hogy kibírták, az csupán annak tudható be, hogy fáradt idegeik fölfrissítésére három akó fekete kávé ittak me.

— **Az ügyvédi címtáblak.** Az ügyvédi címtáblák magyar fölírással leendő ellátása tárgyában erélyes körösvényt bocsátott ki a temesvári ügyvédi kamara az összes tagokhoz, azon komoly figyelmeztetéssel, hogy panasz esetén az e rendelkezés ellen vétők ellenében a legnagyobb szigorral jár el. A körösvénynek az a panasz szolgált alapul, hogy a kamara területén több helyen egyes ügyvédek címtábláikon a magyar írást tudatosan mellőzik, ami határozottan az államnyelv elleni tüntetés. Vajjon a szabadkai kamara még sohasem gondolt erre?

— **Uj járásbírósi épület Óbecsén.** Óbecsei tudósítónk írja: Kilátásunk van rá, hogy egy új modern épülettel gazdagodik Óbecse. A közgyűlés elhatározta, hogy az államnak átengedi a plébánia mellett levő 600 négyszögletes 12 ezer frtos telket, arra a célra, hogy oda az állam a járásbírósi részére palotát építsen. Az igazságügyi miniszter kiküldöttje ugyanis annak idején kilátásba helyezte, hogy ilyen értékes telek átengedése esetén 60,000 frtos értékű palotát építenek. A járásbírósi épület mostani bérhelyisége ugyanis nagyon szűk, alkalmatlan és a fejlődő igényeknek nem felel meg. Az innen távozó járásbírósi helyébe a

polgári iskola kerülne, amely jelenleg oly botrányos helyiségben van, hogy azt a vármegye is kifogásolta és utasította a községet, hogy három éven belül okvetlenül helyezze el.

— **Olvasóink figyelmébe.** Lapunk mai számához mellékeljük a *Szin-házi Hírlap* ma megjelent első számát. A változatos tartalma és csinos kiállítású szépművészeti újságra az előfizetések Kladek és Hamburger kiadóknál és Malusev Sándor megbízottnál eszközölhetők. Előfizetési ár egész idényre 4 korona.

— **Névmagyarosítás.** A belügyminiszter megengedte, hogy kiskoru Pollák Lajos szabadkai lakos családi nevét *«Pécse»*-re változtassa.

— **A bulézók mulatsága.** A vesztélyes társaság, amelyben Molnár Gilice András rovott multu ismert buléző állandóan megfordulni szokott, ma végzetessé vált a bűnös életű emberre. A magához hasonló egyének között mulatozott egyik halasi uti kocsmahelyiségben, miközben nézeteltérés keletkezett közöttük, majd természetesen tettelegességre került a sor, ami Gilicére szomorúan végződött. Egyik ellenfele ugyanis egy hatalmas boros palackot röpitett a fejébe, amely oly szerencsétlenül talált, hogy jobb szemét teljesen kiütötte. A szemevilágát vesztett embert a mentők a közkórházba szállították, ahol műtétet hajtottak rajta végre.

— **Elveszett vasárnap a Bajmoki ut tájékán** egy pénztárca, amelyben 4 drb arany gyűrű volt még pedig egy jegygyűrű, egy recés kék opál köves, egy tiszta tej-opál köves és egy recés, fehér gyöngygyel. A becsületes megtaláló illő jutalomban részesül, ha az elveszett értéktárgyakat kiadóhivatalunk útján a károsultnak visszaszármaztatja.

— **A Horgony-Pain-Expeller.** (Reichter-féle Liniment. Caps. comp.) igazi, népszerű háziszerré lett, mely számos családban már több mint 35 év óta mindig készletben van. Hátfájás, csipőfájdalom, fejfájás, köszvény, csúznál stb.-nél a Horgony-Pain-Expellerrel való bedörzsölések mindig fájdalomcsillapító hatást idéztek elő; sőt járványkóránál, minő: a kolera és hányóhasfolyás, az altestnek Horgony Pain-Expellerrel való bedörzsölése mindig jönnek bizonyult. Ezen kitűnő házi-szer jó eredménnyel alkalmaztatott bedörzsölésképpen az influenza ellen is és üvegekben: a 80 fillér, 1 kor. 40 f. és 2 korona a legtöbb gyógyszerárban kapható; de bevásárlá alkalmával tessék határozottan: Richter-féle Horgony Pain-Expellert, vagy Richter-féle Horgony-Linimentet kérni, valamint a „Horgony“, védjegyre és a Richter cégjegyzésre figyelni és csak eredeti üveget elfogadni.

Az óbecsei kendergyár.

Óbecse képviselőtestülete tegnap igen népes közgyűlésen döntött a építendő kendergyár és a bevezetendő villamvilágítás fölött.

Hosszu ideje tárgyal a község a kendergyár érdekében a verbászi és a szegedi kendergyárakkal és csak a tegnapi napon jutott el odáig, hogy döntsön bár ez a döntés még nem föltétlen bizonyosság arra hogy most már lesz óbecsei kendergyár.

A képviselőtestület egyhangúlag kimondotta, hogy ad száz hold földet a gyár céljaira és hogy ezt a verbászinak adja, elejtván a szegedi ajánlatot, de a föld megváltási árát holdankint 800 koronában állapította

meg, holott a verbászi gyár csak 600 koronát ajált.

A verbászi gyár részéről két megbízott jelen volt a közgyűlésen, de arra nem voltak fölhatalmazva, hogy ilyen áremelésbe belemenjenek és így a közgyűlés megalapítván a szerződési feltételeket, ezt írásban közli a gyárral, ahonnan várja a kedvező döntést. A község és vállalat között tehát csak 20 ezer korona eltérés van. Anyi bizonyos, hogy Óbecse egész képviselőtestülete óhajtja a gyárat, csak a televényes, bőtermő bácskai földet nem hajlandók egészen potom áron átengedni.

Európából Amerikába hat óra alatt.

Már irtunk arról a szenzációs találmányról, a melyet Gambin André párisi mérnök a minap mutatott be nagy sikerrel a szakértőknek. A tifonoid-ról, erről az új vízi hajtókészülékről van szó; az ezzel fölszerelt motoros csónak olyan szédítő gyorsasággal járhat a tengeren, hogy Európából Amerikába hat óra alatt eljut. A találmányról a következőket írják Párisból:

Egy amerikai milliomos, Mr. Charley, nemrég ötvenezernyi frankot tűzött ki egy motoros csónakra, a mely legrövidebb idő alatt szeli át az óceánt Havre és Newyork között. A föltalálót azóta állandóan foglalkoztatja az a problema, miként lehetne oly motoros csónakot készíteni, a mely az óriás utat megtehesse. Szinte leküzdhetetlen nehézségnek merültek föl.

Mindezeket a nehézségeket azonban állítólag elhárítja Gambin André találmánya aki tifonoid-nak nevezett motoros csónakjával oly óriás gyorsaságot képes elérni, hogy hihetetlenül rövid idő alatt átkelhet vele az oceánon.

Ha igazak a hírek, az új tengeri szörnyeteg hat-hét óra alatt megteszi az utat Havretől Newyorkig. Fölszerelésről, élelmiszerekről, vagy benzin-készletről nem kell gondoskodni, mert ha a Marconi-féle állomásokról azt jelentik, hogy a tenger sima, az átkelés oly rövid ideig tart, hogy készletre, vagy élelmi szerekre szükség nincsen.

De a találmány állítólag az egész tengeri hajózásban változást fog okozni, hisz a Gambin féle hajók mellett a mai gyorsgözösök valóságos csiga-lassúsággal haladnak csak. — Gambin találmányában abból indult ki, hogy a csavar nagyon tökéletlen hajóeszköz, amit a már évtizedek óta elismernek.

A hajtóerőnek a hajó elejére való helyezése szintén régi törekvése a technikusoknak, de Gambin az első, aki ezt a problémát sikerrel oldotta meg. Gambin két méter harminc centiméter hosszú torpedóhajó formájú modelleket készített ezeknek elülső részében helyezte el tifonoid-ját.

A tifonid a hajóerő és vagy vagy furatalaku vagy pedig csigalaku. Alig megmérhető rövid idő alatt mind a két model tizenkét centiméter átmérőjű tifonoiddal felszerelve 14 métert tett meg tizenhét centiméter átmérőjű tifonoiddal pedig tizenhét centimétert tett meg.

TAVIRATOK.

Gróf Wedel Budapesten.

Budapest. dec. 1. Gróf Wedel német nagykövet ma Budapestre érkezett és délután 3 órakor 5 felsége külön kihallgatáson fogadta.

Egy fővárosi ügyvéd letartóztatása.

Budapest, dec. 1. A londoni rendőrség a budapesti főkapitányság megkeresésére Londonban letartóztatta Krausz Emilt, ak a kolozsvári Remenyik és fia cég egyik tagjától Remenyik Lajostól furfangos módon közel négyszázezer korona értékű váltókat — csalt ki és megszökött. Kiderült, hogy Krausz a váltókat, illetőleg azok legnagyobb részét dr. Róth Sándor fővárosi ügyvéd útján itt Budapesten értékesítette. Bérci Béla rendőrkapitány, aki ebben az ügyben a vizsgálatot vezeti, ma délután tizenkét órakor két napon át történt kihallgatás után letartóztatta a bűnös ügyvédet, akinek a Károlykört 2 szám alatt van az ügyvédi irodája és még a mai nap folyamán átkisérik a budapesti királyi ügyészség fogházába.

Cégtársam kilépése miatt a raktáron levő

összes

női kalapokat

tetemesen leszállított áron árusítom el.

Együttal értesitem a n. é. közönséget, hogy az üzletet

tovább is

saját nevem alatt

vezetem.

A n. é. közönség pártfogását kérve, maradok tisztelettel

PUDLER BERTA

divatárusnő Szabadkán, Rudics-utca.

Étkezés előtt igyon étvágygerjesztőt a hírneves

KECSKEMÉTI GYÜMÖLCS-PÁLINKÁBÓL,

mely az Első Alföldi Cognaogyár R-T. KECSKEMÉTEN, Szeszfőnömtőgyára által üzemben tartott főzdeben készül. — Kapható mindenütt. —

A háború.

A háborúra vonatkozólag ma a következő táviratok érkeztek a fővárosba:

Pétervár, dec. 1.

A városi képviselőtestület elhatározta, hogy 100,000 rubel alapítványt tesz Port-Artur védőinek és azok családjai számára. Elhatározták, hogy egész Oroszországot felszólítják példájuk követésére.

London, dec. 1.

A Daily Telegraph jelenti Csifuból tegnapi: A japánok a múlt hó 29-én éjjel újabb heves bombázást kezdtek. Csifuba érkezett hírek szerint az Erlungsan-erősség és a 203 méteres domb megtámadásakor az ellenfelek szuronyukat használták. A veszteségek igen súlyos természetűek voltak. Az ostromló sereg főhadiszállásán kijelentik, hogy az ostrom kezdete óta huszonezer japán esett el a csatáron.

Tokió, dec. 1.

A császári főhadiszállásról tudatják, hogy a japán csapat, mely a 203 méter magas dombot megtámadta, 30-án délelőtt 10 orakor a dombtető közelében lévő már meghódított sáncokig nyomult előre és jelentéskor az erősség délkeleti része körül folytatja a küzdelmet. 30-án este 7 orakor még tartott a küzdelem a dombtetőn.

Tokió, dec. 1.

A japánok megszállták és megszállva tartják a 203 méteres dombot.

SZÍNHÁZ.

Színházunk jubileuma.

Ma délután állapították meg a tanács megbízásából Demidor Imre, Brenner József és Milkó Izidor az első jubiláris előadás programját. Ez az előadás f. hó 16-dikán lesz. A program megállapítása azonban véglegesnek még nem mondható, mert nem bizonyos, vajjon a fővárosi művészek, akik a jubiláns estén szerepelniének, lejöhetnek-e az nap hozzánk. Bólists József dr. kulturatanácsos lett megbízva, hogy ezen ügyben Budapesten személyesen járjon el.

Az estély programja egyébként a következő lenne.

Hunyady nyitány, ezt követné Abrányi Emil prologusa. Közvetlenül a prologus után a színházi kar a Hymnuszt énekli. Ezután Rózsavölgyinek a Nemzeti Örömhangok című nyitányát játsszák a zenekar. Ezzel a nyitánnyal nyitották meg a budapesti Nemzeti színházat. A következő programpont: Árpád ébredése. Ezután Hunyady László operából énekelné Kramer Teréz az utolsó jelenetet, esetleg a börtön jelenetet Payer Margit, amit Zrinyi Miklós első felvonása követne. Az estélyt a Szózat eléneklése fejezné be.

A helyárák rendések lesznek.

TÖRVÉNYKEZÉS.

Az esküdtbírák köréből. A szegedi kir. ítélő tábla elnöke az 1905. évre az újvidéki kir. törvényszéknél szervezett esküdtbírág elnökül dr. Ringhoffer Lajos törvényszéki elnököt, helyettesül pedig Saághy Ferenc törvényszéki bírót jelölte ki.

Új bírók a szegedi ítélőtáblán. A szegedi kir. ítélőtábla újonnan kinevezett bírói, Grüner Ede volt zombori és Bodolla Béla volt beszercebányai törvényszéki bírók tették le a hivatalos esküdt a táblai teljes ülés előtt, melynek megtörténte után nyomban elfoglalták hivatalukat.

REGÉNY CSARNOK.

A LEÁNY-VOJVODA.

Írta: Dugovics Imre. 82.

— Dobra, azt hiszem, mi is pihenni térhetünk. Mért keresnénk lelkeink érzelmeihez, álmiaihoz szavakat? Mért foglalkoznánk az álmakkal, bármilyen nagyok is, bármilyen magasztosak is, mikor a valóság nagyságban, magasztosságban felülmulja álmainkat.

— Igazad van, Rádin, szólalt meg Dobra, vonzalmainkat, szerelmünket csak álmoknak, csak ábrádnak tekinthetjük. Ha ezekkel foglalkozunk szent-ségtörést követünk el nemzetünk szabadsága ellen. Csak ha erre tö-

rünk, érünk közelebb az ábrándok, az álmok megvalósításához, a jutalomhoz.

— Bucsuzzunk hát Dobra, nehogy az a csodás, magasztos, ami most lelkeinket megtölti, szélfoszsoljon mint a pára, melyet a valóság szele csap meg, mielőtt a nap meleg sugaraival szivhatnák föl.

Ismét néhány pernyi csend következett, amely után Dobra szólalt meg.

— Bucsuzzunk Rádin. Te még ma menj át Lokorszkóba, hadd lássanak meg junákjaink, holnap utánad megyek. Karácsony első ünnepét töltjük azok körében, akik néhány hóval ezelőtt még kettőnk ellenségei voltak. de most már megtérve egyesültek velünk.

A Sztára Plánina vojvodája fölkel, szótlanul lépett Dobrához, lehajolt hozzá s megcsókolta homlokát. Dobra átkarolta a lehajló főt, s visszaadta a csókot. És a két homlokon elcsattanó csókok az agyakban élő nagy, dicső tervek isteni szentesítései voltak, semmi egyebek. Rádin kiegyenesedett, s egy isten veledet mondva elindult az égő bükkörzs és Dobra mellől Lokorszkó felé. Dobra meg a házba indult, hogy aludni térjen. A faluban el eldördült egy pisztolylövés, jelöl a szívek örömeinek és a két vojvoda közül az egyik neki indult a kietlen éjszakának, hogy erőt, bátorságot, lelkesevést vigyen egy csatákra váró csapatnak, a másik aludni tért, hogy az álmatlan alvásban a testet, lelket fárasztó ábrándokhoz perzselő érzelmekhez új erőt nyerjen.

* * *

A tél fagyában csak az emberek lelkei nőttek, a krivec dermesztő süvöltésében csak az emberek lelkei hevültek. Három pasaság bolgárai készen voltak lelkeik növekvésében, lelkeik hevében a halálra. A szomszéd pasaságokban is magasra lobogott már a lelkesedés lángja, s az első sikerre tűzbe borította volna a népet, hogy e tűzben pusztuljon el a bitorló, a zsarnok.

Január vége felé járt az idő, mikor Rádin és Blagoj Szófiában találkoztak. Az egyik hán piszkos szobájában találkozott a bolgár szabadságharcok két tiszta lelkű hőse. Rádin beszélt.

— Blagoj, Pazvanó ügye Konstantinápolyban rosra fordult. A szultán köldöttéi még a héten elindulnak Szófia felé, hogy átadják Pazvanónak a selyem zsinórt. Azt hiszem, sejtik Cárigrádban is, hogy Pazvanó nem fojtja meg magát a zsinórral, mert a küldöttek után megindulnak a szultán hadai is, melyekhez az adriai és filippopoli csapatok csatlakoznak. Február közepe előtt megkezdődik tehát a harc. Gyertyaszentelő napján tehát utnak kell indulnotok. Dobra, Zsenó, a sztarsina, Cvetkó már táborba gyűjtik a hajdukat. Lokorszkó, Rabovó már telve van junákkal. A szomszéd falvakban is vannak csapataink. Én még átmegek Küstendilbe, s egy hét alatt elvégzem ott is feladatomat. Milyen a hangulat Pazvanó fegyveresei között?

— Bizonytalan, vojvoda. Ha Pazvanó megtudja győzni embereit arról, hogy velünk egyesülve győznek, akkor számíthatunk rájuk.

Folyt. köv.)

Felelős szerkesztő:

DUGOVICH IMRE

Laptulajdonosok: A Z A L A P I T O

Szerkesztőségi és kiadóhivatali telefon szám: 62.

KIS HIRDETÉSEK.

Minden szó 3 fillér. Vastag betűkből 6 fillér. Legkisebb hirdetés 30 fillér. Apró hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban Batthyány-utca 3 sz. — Apró hirdetések előre fizetendők.

Pékmesterek figyelmébe!!

Szilágyi László Budapest, VII. kerület, Klauzál-utca 15. földszint 8. pék és cukrász kemence készítő és hertverő elvállal minjennemű javításokat. Kívánatra vidékre is megy

Zsiga Gyula cimbalmos elfogad cimbalom órákat és hangolásokat. Tudakozódhatni Fimpl Istán cukrázdájában. Telefon szám 206.

Ki akar eladni vagy venni könyvet, zeneművet, papírt, írószert, az men- „Antikvárium”-ba, Szabadkán, az „Antikvárium” a Gimnasium átelienében Kölcsonkönyvtárnak havi díja 30 kr. Képes levelező-lapoknak csak 1 kr. darabja az Antikváriumban.

Butorozott szoba a Széchenyi-téren kiadó. Bővebbet a kiadóban.

Pénzintézetnél al'almazott könyvelő esti foglalkozást keres. Cim a kiadóban.

Kézi kamara (photograph apparat) pillanat- és időtartalmi felvételekhez eladó. Cim a kiadóban.

Karácsonyra v sároljon az Antikváriumban: Képes könyvek, ajándék könyvek, képes levelezőlapok drbja 1 kr. levél papírok, emlék könyvek bámulatos olcsón az Antikváriumban Szabadkán Petőfi u. 88 sz. Blum ház a gimnasium átelienében Kölcsonkönyvtár havi 30 kr. díj. Hangjegyek, könyvek használtak vétetnek és eladatnak.

Árverési hirdetmény.

Alulírott, mint vb. Klein Mór szabadkai bejegyzett cég csődtömeggondnoka a csődválasztmány határozata alapján ezennel közhírré teszem, hogy a csődtömeghez tartozó és a csődletárban 267, 268, 269, 270, 271, 272, 273, 274, 276, 277, 278, 281, 283, 288 és 290 tételszámok alatt felvett activ követelések Vigh Aladár kir. bir. végrehajtó közbenjötté mellett nyilvános árverésen elfognak adadni.

Ennek az árverésnek foganatosítására 1904. évi december hó 10-ik napjának délelőtti 10 óráját tűzöm ki Szabadkán VII. kör Lakatos-utca 299. szám alatt levő ügyvédi irodámban Venni szándékozókat ezen árverésre azzal hívom meg, hogy a fent megjelölt követelések a legtöbbet ígérőnek elfognak adadni. A csődtömeg a követelések valódisága, fennállása avagy behajthatósága tekintetében a szavatosságot el nem vállalja. Szabadkán, 1904. december 1-én.

Czeisz Máté

csődtömeggondnok.

Férjhezmenés folytán a Pudler és Czirok cégtől atvett

női kalapok

és divat cikkeket

beszerzési

áron alul

is eladom.

Kazinczi-utca, CZIROK LAJOS

üzletében. — Gaálné Czirok Irma.

Néhai Piro; Jozsi

Orchesterhegedűje

eladó

Nedves lakások

— szárazzá tétele

az ember legdrágább kincsének — az egészség megóvása szempontjából — elengedhetetlen szükség. De csakis

természetes asphalttal

érhetjük el biztosan a célt; minden egyéb anyag alkalmazása költséges hiabavaló kísérletezésnek bizonyul. Megrendeléseket elfogad és jótállás mellett pontosan teljesít a vidéken is

KARSAI BERTALAN

a Magyar asfalt részvénytársaság képviselője

— SZABADKÁN. —

E'vái al mindenféle asfalt-bu ko at készíti é

Cimbalom iskola

— öntanulásra. —

Minden cimbalom kedvelő megtanulhat magányosan tanító nélkül cimbalmozni a KOVACS-féle legújabb cimbalom iskolából.

Az iskola tartalma: 10 lecke, 10 rajzzal, 50 legújabb magyar nótával. Az iskola ára 10 kor. Kapható KOVACS JÁNOS okl. cimbalomtanárnál, — Budapest, Erzsébet-körut 5. szám.

Saját termelésü, tisztán kezelt, pergetett

AGÁCZ-MÉZ

nagy mennyiségben és jutányos áron kapható:

HEGEDÜS BÁLINT FIA FERENC

mokrini gözmalmi lisztraktár. Fűszer-, termény- és élelmiszer üzletében

Deák-utca SZABADKÁN Vermes-ház